

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2023. október 24.

NÉMET NYELV

KÖZÉPSZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

minden vizsgázó számára

JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

OKTATÁSI HIVATAL

ÁLTALÁNOS ÚTMUTATÓ

1. A dolgozatok javításakor a Javítási-értékelési útmutatótól eltérni nem lehet.
2. Minden jó megoldás egy pontot ér, a rossz megoldás 0 pont.
3. Fél pont és többletpont nem adható.
4. Minden egyértelmű jelölést el kell fogadni (például aláhúzás helyett karikázást).
5. Ha a tanuló javítja a megoldását és a javítás egyértelmű, akkor elfogadható a jó megoldás.
6. A feladatok értékelésére a szürke mező szolgál. Ebben jelölje a helytelen megoldást mindig nullával, a helyeset pedig egyessel!

Példa:

11.	0	← helytelen
12.	1	← helyes

7. Az írásbeli vizsgán összesen 117 pont szerezhető. Az egyes vizsgarész-összetevők arányát a vizsgaleírás szabályozza, ennek alapján meghatározott az egyes vizsgarész-összetevőkben a vizsgapontok száma.

Vizsgarész-összetevő	Vizsgapont
Olvasott szöveg értése	33
Nyelvhelyesség	18
Hallott szöveg értése	33
Íráskészség	33
Összesen:	117

Az egyes vizsgarész-összetevőkben a kérdések száma nem egyezik meg a vizsgapontok számával, ezért átszámításra van szükség. A vizsgapontok kiszámításához használja a Javítási-értékelési útmutatóban található átszámítási táblázatokat! A füzetek végén található összesítő táblázatba be kell írnia a tanuló összes megszerzett pontszámát, valamint az átszámítási táblázat segítségével meghatározott vizsgapontokat is (átszámított vizsgapont). Az *Íráskészség* vizsgarészben nincs szükség átszámításra.

OLVASOTT SZÖVEG ÉRTÉSE**1.**

0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
G	B	A	C	D	H	E	F

Kimarad: I

2.

A feladatban itemenként csak egy megoldás értékelhető. Több megoldás megadásakor nem jár pont az itemre, még akkor sem, ha köztük van a jó megoldás.

Amennyiben a vizsgázó a lehetséges válaszok mindegyikét bejelölte, nulla ponttal kell értékelni a feladatot.

	R	F
0.	X	
8.	X	
9.	X	
10.		X
11.		X
12.	X	
13.		X

3.

0.	14.	15.	16.	17.	18.	19.
C	D	A	B	F	G	E

Kimarad: H

4.

Megoldásként van, ahol több lehetőséget is megadunk. Ezeken kívül elfogadhatók azok a változatok is, amelyek tartalmilag megegyeznek ezekkel. A megoldásokban előforduló nyelvi vagy helyesírási hibákat figyelmen kívül kell hagyni, amennyiben a válasz érthető. A javító tanár a válaszokban előforduló nyelvi hibákat jelölheti, de ez nem kötelező.

0. *um Fehler zu minimieren*

20. *die Benutzerführung / ob die Benutzung leicht/verständlich ist*

21. *ob die Apps auf allen Geräten laufen (A 20. és 21. itemekre adott helyes válaszok sorrendje mindegy.)*

22. *in den Büroräumen (des Entwicklers) / zu Hause*

23. *(man muss die Fehler/sie) (schriftlich/mit Screenshots) dokumentieren*

24. *fit auf seinem Gerät / kreativ / hat viele Apps genutzt / möchte viele Apps ausprobieren*

25. *(mindestens) 16 (Jahre)*

Átszámítási táblázat

Összesítse a javítás végén az egyes feladatokban elért pontszámokat! Ez az összeg lesz a feladatpont (legfeljebb 25 pont). A következő táblázat segítségével határozhatja meg, hogy az elért feladatpontok (bal oldali oszlop) mennyi vizsgapontot jelentenek (jobb oldali oszlop).

Feladatpont	Vizsgapont
25	33
24	32
23	30
22	29
21	28
20	26
19	25
18	24
17	22
16	21
15	20
14	18
13	17

Feladatpont	Vizsgapont
12	16
11	15
10	13
9	12
8	11
7	9
6	8
5	7
4	5
3	4
2	3
1	1
0	0

Források:

A feladatlap bázisszövegei az eredeti forrásszövegek módosításával (rövidítésével, nyelvtani egyszerűsítésével), de az eredeti szöveg integritásának megtartása mellett jöttek létre. Az eredeti szövegek forrása (utolsó letöltés dátuma 2023. 09. 08.):

1. <https://www.unicum.de/de/studentenleben/wohnen/morgenroutine-in-der-wg>
2. <https://abi.unicum.de/abitur/abschlussfahrt/abschlussfahrt-reisetipps>
3. <https://dertagdes.de/jahrestag/affentag/>
4. <https://schuelerjobs.de/ratgeber/jobinfos/apps-testen.html>

NYELVHELYESSÉG

A helyesírási hibával leírt szavak nem fogadhatók el.

Minden feladatban csak egy megoldás értékelhető. Variációk megadásakor nem jár pont, még akkor sem, ha köztük van a jó megoldás.

1.

0. *B auf*
1. C unsere
2. D zur
3. A fahrende
4. B ausgefallen
5. D in der
6. C muss
7. D normales
8. D um

2.

0. *einer*
9. Ein
10. der
11. des/eines
12. ein
13. einer
14. denen

3.

0.	15.	16.	17.	18.	19.	20.
C	D	B	F	E	G	H

Kimarad: A

Átszámítási táblázat

Összesítse a javítás végén az egyes feladatokban elért pontszámokat! Ez az összeg lesz a feladatpont (legfeljebb 20 pont). A következő táblázat segítségével határozhatja meg, hogy az elért feladatpontok (bal oldali oszlop) mennyi vizsgapontot jelentenek (jobb oldali oszlop).

Feladatpont	Vizsgapont
20	18
19	17
18	16
17	15
16	14
15	14
14	13
13	12
12	11
11	10

Feladatpont	Vizsgapont
10	9
9	8
8	7
7	6
6	5
5	5
4	4
3	3
2	2
1	1
0	0

Források:

A feladatlap bázisszövegei az eredeti forrásszövegek módosításával (rövidítésével, nyelvtani egyszerűsítésével), de az eredeti szöveg integritásának megtartása mellett jöttek létre. Az eredeti szövegek forrása:

1. TOPIC Oktober 2020 S. 7
2. <https://www.yaez.de/schule/ungewoehnlich-sprachgewand-drei-junge-erwachsene-im-interview/> (utolsó letöltés dátuma 2023. 09. 08.)
3. <https://www.pfalz-echo.de/keine-stille-kein-stillstand/> (utolsó letöltés dátuma 2023. 09. 08.)

HALLOTT SZÖVEG ÉRTÉSE

1.

Megoldásként csak 7 X-et lehet beírni. Amennyiben a vizsgázó ennél többet jelöl be, minden fölösleges X-ért le kell vonni egy pontot. Tehát a következők szerint kell eljárni:

- Számolja meg, hogy összesen hány X-et írt be a vizsgázó! Ha 7-nél többet írt be, akkor a „-1” négyzetbe írja be a különbözetet!
- Ellenőrizze, hogy a megfelelő itemek megoldása helyes-e!
- A végső pontszámot úgy kapja meg, hogy a jó itemek számából levonja a „-1” négyzetben szereplő számot.
- A feladatra adott végső pontszám nem lehet negatív szám. Ebben az esetben 0 pontot kell adni.

Figyelem! Amennyiben a vizsgázó mindegyik négyzetbe X-et tett, akkor a feladat nem kerül javításra, pontszáma 0 pont lesz.

<i>In diesem Land...</i>	Spanien	Indien	Südafrika	China	Südamerika
... ist „Maria“ der häufigste Frauenname.	X (0)				
... bekommen Jungen oft Namen von bekannten Fußballspielern.					X (6)
... bekommt das Kind erst lange nach der Geburt seinen Vornamen.		X (2)			
... erhält das Kind einen Namen, den andere nicht haben.				X (5)	
... gibt man keine ungewöhnlichen Namen.	X (1)				
... „helfen die Sterne“ bei der Namenswahl.		X (3)			
... sind englische Namen in Mode.			X (4)		X (7)

2.

A feladatban itemenként csak egy megoldás értékelhető. Több megoldás megadásakor nem jár pont az itemre, még akkor sem, ha köztük van a jó megoldás.

Amennyiben a vizsgázó a lehetséges válaszok mindegyikét bejelölte, nulla ponttal kell értékelni a feladatot.

	R	F
0.	X	
8.		X
9.	X	
10.	X	
11.		X
12.	X	
13.		X
14.	X	

3.

Megoldásként van, ahol több lehetőséget is megadunk. Ezekon kívül elfogadhatók azok a változatok is, amelyek tartalmilag megegyeznek ezekkel. A megoldásokban előforduló nyelvi vagy helyesírási hibákat figyelmen kívül kell hagyni, amennyiben a válasz érthető.

0. *einen Garten*

15. (das) Spiel / (das) Spielen / spielen

16. Spielzeug(e) / (verschiedene) Formen/Kugeln/Würfel

17. Mütter *und* Väter

18. 1840

19. (Arbeiterinnen und) Arbeitern (der Fabriken)/ Fabrikarbeiter/-innen

20. den USA

Átszámítási táblázat

Összesítse a javítás végén az egyes feladatokban elért pontszámokat! Ez az összeg lesz a feladatpont (legfeljebb 20 pont). A következő táblázat segítségével határozhatja meg, hogy az elért feladatpontok (bal oldali oszlop) mennyi vizsgapontot jelentenek (jobb oldali oszlop).

Feladatpont	Vizsgapont
20	33
19	31
18	30
17	28
16	26
15	25
14	23
13	21
12	20
11	18

Feladatpont	Vizsgapont
10	17
9	15
8	13
7	12
6	10
5	8
4	7
3	5
2	3
1	2
0	0

Források:

A feladatlap bázisszövegei az eredeti forrásszövegek módosításával (rövidítésével, nyelvtani egyszerűsítésével), de az eredeti szöveg integritásának megtartása mellett jöttek létre. Az eredeti szövegek forrása (utolsó letöltés dátuma 2023. 09. 08.):

1. https://www.deutschlandfunkkultur.de/korrespondenten-berichten-ueber-vornamen.1737.de.html?dram:article_id=495725
2. <https://www.ndr.de/fernsehen/sendungen/das/DAS-historisch-Wie-der-Fussball-in-Norden-kam,dasx24506.html>
3. <https://www.srf.ch/audio/tageschronik/heute-vor-169-jahren-tod-des-kindergarten-erfinders?id=12006575>

SZÖVEGEK

A transzkripció megegyezik az elhangzó autentikus szöveggel, megtartva az élő beszéd minden jellemzőjét.

1.

Vornamen

Heute geht es um Namen. Wie aber wählen Eltern einen Vornamen für ihr Kind? Welche Gemeinsamkeiten und Unterschiede gibt es dabei in verschiedenen Kulturen auf der Welt?

Spanien

„Es ist ja ein Klischee, dass in Spanien so gut wie alle Männer *José, Juan* und *Pedro* heißen und die Frauen *Maria* und *Carmen*. Das Verrückte ist: Dieses Klischee stimmt. *Maria* ist wirklich der am meisten verwendete Frauename in Spanien. Ich habe vor Kurzem erst gelesen, dass in Spanien etwa 6,5 Millionen *Marias* leben. Und ja, der Wunsch von Eltern, einen ungewöhnlichen Namen zu vergeben, den gibt es in Spanien nicht so.

Indien

„Es gibt in Indien sehr, sehr schöne Namen. Das Bemerkenswerte hier in Indien ist eigentlich, dass man erst Wochen nach der Geburt überhaupt einen Vornamen erhält. Das liegt daran, dass man zu einem Hindu-Gottesmann gehen muss, wenn man das Kind bekommen hat. Und der schaut sich erst einmal die Sternkonstellation an, und aufgrund dessen bekommt man dann den Hinweis, mit welchem Buchstaben der Vorname anfangen muss.

Südafrika

„In Südafrika finde ich das total spannend mit den Vornamen, weil die Menschen quasi mit zwei Namen geboren werden. Die haben einen afrikanischen Namen und gleichzeitig einen englischen. Und der englische ist ganz oft sehr lustig. Also das, was die Eltern irgendwie gerade gedacht haben, als sie das Baby gesehen haben. Da gibt's nämlich viele, die heißen dann: *Handsome*, also Hübscher oder *Pretty*, die Schöne.

China

„In China ist es so, dass das mit den Namen eigentlich relativ kompliziert ist. Vielen Eltern geht es eher darum, dass ihr Kind einen Namen hat, den eben nicht alle anderen haben. Bei Jungennamen sind das häufig Schriftzeichen, die auch eine gewisse Bedeutung haben. Ich sag' mal so was wie: *Kräftiger Baum* oder *Außergewöhnlich*.

Südamerika

„Bei den Vornamen in Südamerika gibt es ganz klare Trends. Ein Trend ist natürlich immer, dass man die Namen von großen Fußballstars übernimmt. Es gibt bestimmte Modenamen speziell in Argentinien, Namen wie *Facundo* und *Lautaro*. Das sind typische Vornamen, wo auch jeder in anderen Ländern Südamerikas weiß: Oh, das muss ein Argentinier sein. In Kolumbien, in Venezuela und in Peru sind englische Namen unheimlich modern und trendig. Das Problem bei dieser Namenswahl ist: Die Leute können oft gar nicht richtig Englisch. Ich habe allen Ernstes Personalausweise gesehen, auf denen der anscheinend englische Name *Usnavy* auftaucht. Und was ist *Usnavy*? Das haben die Eltern auf amerikanischen Kriegsschiffen gesehen: „US Navy“. Und da wurden dann Kinder danach benannt.“

2.

Fußballgeschichte in Deutschland

Die Anfänge des Fußballs in Deutschland liegen unter anderem hier: an einem Gymnasium in Braunschweig. Der norddeutsche Sportlehrer Konrad Koch bringt als einer der Ersten den Fußball aus England nach Deutschland, und er veröffentlicht die ersten deutschen Fußballregeln. Damals ähneln sie noch dem Rugby. Doch beliebt ist der Sport noch nicht sofort. Am Anfang waren viele dagegen, sie kritisierten den Sport als „englische Krankheit“.

Dennoch, der Sport wird immer populärer. Ein früher Höhepunkt des jungen Fußballs findet im Norden statt, 1903 findet in Hamburg die erste deutsche Meisterschaft statt. Wo heute ein Industriegebiet ist, gab es damals einen der ersten großen Fußballplätze, eine Wiese in Altona. Im Endspiel standen sich Mannschaften aus Leipzig und Prag gegenüber.

Der DFC Prag war damals ein deutscher Fußballklub, in dem Kaufleute und Studenten spielten. Und die hatten den Abend vor dem Spiel offenbar in den Hamburger Kneipen verbracht. Dadurch spielten sie wohl in der zweiten Spielhälfte besonders schwach. Für die Leipziger war das die Chance. Ihre Mannschaft schreibt Geschichte.

Die Meisterschaft im Norden ist ein Signal. Durchschnittlich etwa 43.000 Menschen kamen in den 1920er Jahren schon zu den wichtigen Spielen. Fußball wird zum großen Sonntagsvergnügen. Langsam werden auch die Regeln immer präziser. Doch mit dem Interesse steigen die Erwartungen. Lange gibt es im Sportverband DFB einen Streit: Sollen die Sportler Amateure bleiben oder endlich Profifußballer werden?

Für ein intensives Training fehlt den Jungs damals allerdings oft die Zeit. Schließlich müssen sie nebenbei noch ihren Lebensunterhalt verdienen. Aber der Fußball verändert sich. Schon Mitte der 1920er Jahre können begabte Spieler zusätzlich zu ihrem Einkommen noch den Durchschnittslohn eines Arbeiters verdienen. Guter Fußball zahlt sich aus.

Doch während der Fußball der Männer immer beliebter wird, gibt es im Frauenfußball keinen Fortschritt. 1955 wird Frauenfußball vom DFB sogar verboten. Erst ab 1970 dürfen auch Frauen wieder Fußball spielen.

Heute ist Fußball vor allem ein großes Geschäft. Aber Geld und Titel sind nicht alles, auch das zeigt der Blick in die Fußballhistorie. Im Jahr 1922 zum Beispiel gab es keinen deutschen Meister, weil die Hamburger Mannschaft nach zweimal 0:0 in den Endspielen den zugesprochenen Siegeltitel nicht will.

Innerhalb von fast 150 Jahren wird Fußball zum Volkssport Nummer Eins. In Deutschland hat der Sport seine Anfänge im Norden. Emotionen, Skandale, sportliche Höchstleistungen: Fußball fasziniert bis heute.

3.

Friedrich Fröbel: der Erfinder des Kindergartens

Friedrich Fröbel hat den Kindergarten erfunden und er meinte es wörtlich.

„Kinder sind wie Blumen“ – Wie in einem Garten sollten sie umgeben von der Natur erzogen werden – meinte der Thüringer Pädagoge Friedrich Fröbel. Jeder seiner Kindergärten sollte einen kleinen Garten haben und jedes Kind dort ein kleines Stück Land, auf dem es etwas pflanzen kann. So wie das Kind die Pflanze pflegt, pflegt der Kindergärtner, die Pädagogin, das Kind.

Fröbel wollte im Kindergarten nicht nur Kinder betreuen, sondern sie auch fördern. Für Fröbel war Spielen ein Mittel zur Erziehung und Bildung. Ganz im Gegensatz zu vielen Mitmenschen im 19. Jahrhundert hielt er Spielen für eine wichtige Beschäftigung. Er war einer der ersten, der die Bedeutung des Spielens erkannte. Fröbel entwickelte sogar Spielzeug. Das waren zum Beispiel verschiedene Formen aus Holz, wie Kugeln oder Würfel. Wenn Kinder Formen auseinandernehmen, verstehen sie, wie die Welt aufgebaut ist. Das Denken, Fühlen und Erkennen der Kinder war für Fröbel von großer Bedeutung, genauso wie ihre Phantasie und Kreativität.

Aber nicht nur den Kindern wollte der Pädagoge helfen. Fröbel gab auch Kurse für Mütter und Väter, wie sie ihre Kinder erziehen und anleiten können. Im Jahr 1840 eröffnete Friedrich Fröbel in Blankenburg in Thüringen dann den ersten Kindergarten. Entstanden war er aus Spielkreisen, die Fröbel für Mütter und ihre Kinder organisiert hatte. Bis dahin hat es zu Beginn der Industrialisierung nur Tagesheime für Kinder gegeben. Die Arbeiterinnen und Arbeiter in den Fabriken konnten ihre Kinder dort abgeben. Sie bekamen Essen und wurden sauber gehalten, mussten sich aber selbst beschäftigen.

In der Revolutionszeit von 1848 interessierten sich immer mehr Leute für Fröbels Gedanken. Innerhalb von wenigen Jahren wurden an vielen Orten Kindergärten eröffnet. Doch nach der Revolution verbot das damalige Preußen Fröbels Kindergärten, weil diese Art der öffentlichen Kindererziehung zu wenig streng erschien.

1860 erlaubte man die Kindergärten wieder und Fröbels Idee verbreitete sich erfolgreich, vor allem in den USA. Bis heute gilt Fröbel als Vater des Kindergartens, sein Geburtstag am 21. April wird sogar in Großbritannien und den USA als »*National Kindergarten Day*« gefeiert.

ÍRÁSKÉSZSÉG

Az írásfeladatok értékelése központilag kidolgozott analitikus skálák segítségével történik. Ez az eljárás meghatározott értékelési szempontokon, valamint az egyes szempontokhoz tartozó szintleírásokon alapul. Minden írásbeli munkát ezen szempontok segítségével kell értékelni oly módon, hogy a dolgozatot minden egyes értékelési szempontnál újra kell olvasni.

Az eljárás további sajátossága, hogy a szintleírások a nyelvi teljesítményt értékelő szempontoknál nem tartalmaznak hibaszámokra vonatkozó utalásokat, valamint nem osztályozzák előre az egyes hibatípusokat a hibák súlyossága alapján. Ennek oka az, hogy az egyes nyelvi hibák súlyosságát (értelemzavaró vagy nem értelemzavaró hiba) csak az adott szöveggörnyezet figyelembevételével lehet megállapítani.

A javítás alapelvei

1. A dolgozatot akkor is értékelni kell, ha a vizsgázó eltér a megadott szöveghossztól.
2. Fél pontok és jutalompontok nem adhatók.
3. A dolgozatban a hibákat jelölni kell. A Javítási-értékelési útmutatóban megadott javítási jelrendszer használata nem kötelező, de célszerű.
4. Az ismétlődő nyelvhelyességi hibákat csak egyszer kell az értékelésnél figyelembe venni.
5. Az adott szinten bizonyos nyelvtani struktúrák produktív használata nem várható el a vizsgázótól. Az ilyen típusú hibákat az értékelésnél nem kell figyelembe venni. Ezzel kapcsolatban pontos tájékoztatást nyújt a „Nyelvtani szerkezetek és szókinccs” című segédlet, amely az Oktatási Hivatal honlapján az aktuális vizsgaidőszak nyilvánosságra hozott anyagai között található.
6. A helyesírási szabályok legutóbbi módosítása szerint esetenként kétféle alak is elfogadható: pl. *kennenlernen* (ajánlott írásmód) – *kennen lernen* (alternatív írásmód). Ld. Duden.
7. **Figyelem!** A „nullázási szabály” a két feladatban **megegyezik!** Amennyiben az első vagy a második feladatban a dolgozat a *Tartalom* értékelési szempont alapján 0 pontos, akkor a többi szempont alapján is 0 pontot kell rá adni. A két feladat értékelése egymástól független. Tehát ha a dolgozatot a fenti szabály miatt lenullázza az egyik feladatban, akkor a másik feladat értékelése nem lesz automatikusan 0 pont!

8. Figyelem!

1. feladat:

Amennyiben a létrehozott szöveg terjedelme **megaladja a 150 szót**, a *Tartalom* pontszámából **1 pontot le kell vonni**.

A *Tartalom* szempont alapján adott pontszám **0 pont**, ha a szöveg **40 szónál rövidebb**.

2. feladat:

Amennyiben a létrehozott szöveg terjedelme **megaladja a 180 szót**, a *Tartalom* pontszámából **1 pontot le kell vonni**.

A *Tartalom* szempont alapján adott pontszám **0 pont**, ha a szöveg **50 szónál rövidebb**.

Első feladat

Összefoglaló táblázat az értékelési szempontokról:

Értékelési szempontok	Pontszám
Tartalom	4 pont
Szövegalkotás, hangnem, az olvasóban keltett benyomás	4 pont
Szókincs, kifejezőmód	4 pont
Nyelvtan, helyesírás	4 pont
Összesen	16 pont

Amennyiben a dolgozat a *Tartalom* szempont alapján 0 pontos, akkor a többi értékelési szempont pontszáma is 0 pont.

Az értékelési szempontok részletes kifejtése

Tartalom

E szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó

- hány irányító szempontra tért ki, és megfelelően tárgyalta-e azokat,
- hogyan valósította meg a kommunikációs célt/célokat.

Egy adott irányító szempont tárgyalása akkor tekinthető a szintnek megfelelőnek, ha a vizsgázó kitér a megadott szempontra, mondatai minden lényeges információt tartalmaznak, illetve minden lényeges információra rákérdeznek, és ismétlésektől mentesek. Amennyiben egy irányító szemponthoz több alpont tartozik, a szempont kifejtése akkor tekinthető megfelelőnek, ha a vizsgázó az összes alpontot tárgyalja. Ha a vizsgázó egy irányító szempontra kitér, de mondatai nem tartalmaznak minden lényeges információt, illetve nem kérdeznek rá minden lényeges információra, az adott irányító szempont tárgyalása csak részben megfelelő. Az adott irányító szempont tárgyalása abban az esetben is csak részben megfelelő, ha a vizsgázó anyanyelvi olvasó számára értelmezhetetlen információt ad meg.

Érdeklődő típusú levél (e-mail) esetén előfordul, hogy a vizsgázónak bizonyos információkra kell rákérdeznie. Ebben az esetben a megfelelő kérdés feltevése azt jelenti, hogy a vizsgázó megfelelően fejtette ki az adott szempontot.

Ha egy irányító szempont tárgyalása nyelvi okokból nem érthető, azt a *Tartalom* szempontnál úgy kell értékelni, mintha a vizsgázó nem tért volna ki rá, azaz az adott irányító szempont kifejtése nem megfelelő. Ezt a hibát figyelembe kell venni a nyelvi teljesítmény értékelésekor is, azaz a hiba jellegétől függően a *Szókincs, kifejezőmód* vagy a *Nyelvtan, helyesírás* szempontoknál.

Ugyanígy kell eljárni a segédanyagból átvett szövegrészek esetében is, azaz a megadott szövegből értelem nélkül lemásolt és rossz nyelvi környezetben használt szövegrészeket nem lehet értékelni. Az ilyen típusú hibákat továbbá figyelembe kell venni a nyelvi teljesítmény értékelésekor is. El kell fogadni azonban az olyan szövegrészeket, amelyeket a vizsgázó a segédanyagból vett át, és jó nyelvi környezetben használ.

Új, azaz nem megadott szempontok értékelésére nincs lehetőség. A dolgozatot akkor is a megadott szempontok alapján kell értékelni, ha a vizsgázó a megadott témáról nem személyes

vonatkozásban, hanem általánosan, de a kommunikációs cél(ok)nak megfelelően ír, vagy önmagáról ír, amikor általánosan kellene fogalmaznia.

A szöveg hossz megadásánál a szószám csak a vizsgázó által létrehozott szövegrészre vonatkozik, azaz nem tartalmazza a központilag megadott részek szavainak számát.

Figyelem!

Amennyiben a létrehozott szöveg terjedelme meghaladja a **150** szót, a **Tartalom** szempontnál az adható pontszámból 1 pontot le kell vonni.

Szövegalkotás, hangnem, az olvasóban keltett benyomás

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- logikus-e az irányító szempontok elrendezése és ezáltal a szöveg gondolatmenete,
- megfelelő-e a gondolati tagolás, azaz van-e bevezetés, tárgyalás és befejezés,
- hogyan használja a vizsgázó a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit (pl. egyszerű kötőszók, névmások).
- a vizsgázó által létrehozott szöveg hangneme és stílusa megfelel-e a címzethez való viszonyoknak, a közlési szándéknak és a szövegfajtának,
- a szöveg az olvasóban a szerző szándékának megfelelő benyomást kelti-e.

E szempontnál a *Tartalom* szemponttól függetlenül kell eljárni, és csak a vizsgázó által tárgyalt szempontok alapján kell megítélni a dolgozat felépítését és gondolatmenetét.

A szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit akkor használja helyesen a vizsgázó, ha törekszik arra, hogy egyszerű kötőszók, névmások, határozószók stb. segítségével valódi szöveget hozzon létre. Amennyiben a vizsgázó minden mondatát azonos módon (pl. az „ich“ személyes névmással) kezdi, nem mondható el az általa létrehozott szövegről, hogy abban a mondatok szervesen kapcsolódnak egymáshoz. Amennyiben a vizsgázó csak azonos szerkezetű egyszerű mondatokat ír, nem kaphatja meg a maximális pontszámot.

A vizsgázó által létrehozott szöveg hangneme, stílusa megfelelő, ha a szövegfajta (hivatalos vagy baráti levél, e-mail, személyes üzenet) jellemzőinek figyelembevételével a szerző a címzethez való feltételezett viszonyának és a közlési szándékának megfelelően fogalmaz. 0 pont jár akkor, ha a vizsgázó nem veszi figyelembe a fentiek szerinti kommunikáció alapszabályait, pl. formális szövegben **csak** tegező mondatokat ír, vagy fordítva: barátnak címzett szövegben a formális magázás szabályait követi.

Itt kell értékelni az adott szövegfajta (hivatalos vagy baráti levél, e-mail) formai jegyeinek megfelelőségét is. Ha a szövegalkotás és hangnem szempontjai szerint a dolgozat besorolható valamely szintbe, illetve sávba, de a szövegfajtához a feladat szerint szükséges záró formai jegyek (elköszönés és/vagy aláírás) nem felelnek meg a szintleírásban közlteknek, az összevont szempont szerint a dolgozat egy ponttal kevesebbet ér: 4 pont helyett 3-at, 3 pont helyett 2-t és 2 helyett 1 pontot. Ha a vizsgázó a dolgozatára a szövegszerűség és a gondolatmenet bizonytalanságai ellenére ugyan még 1 pontot kaphatna, de nem elfogadhatóak vagy hiányoznak a záró formai elemek, a megoldás e szerint az összevont szempont szerint csak 0 pontot ér.

Még elfogadható az elköszönés és/vagy az aláírás, ha illeszkedik a közlési helyzethez, az elvárt hangnemet nem sérti, és pontatlanul ugyan, de emlékeztet a szokásos formai jegyekre. A csak nyelvtani vagy helyesírási hibát tartalmazó variációk e szempont értékelésénél helyesnek számítanak.

Nem felel meg a dolgozat az olvasóban keltett benyomás szempontjából, ha a szövegből a szövegfajtának, -típusnak megfelelő elvárt közlési szándék nem derül ki. Amennyiben pl. a vizsgázó egy **információkérő** levélben (e-mailben, üzenetben) csak információkat közöl, de nem érdeklődik, erre a szempontra 0 pontot kell adni.

Emlékeztetőül néhány példa a helyes megszólításhoz illő helyes elköszönésre:

Helyes megszólítás	Helyes elköszönés
Sehr geehrte Damen und Herren, /! Sehr geehrter Herr ... , /! Sehr geehrte Frau ... , /!	Mit freundlichen Grüßen Mit freundlichem Gruß Freundliche Grüße
Lieber/Liebe...., /! Liebe Freunde , /! Hallo , /! Hallo Peter / Leute / Freunde , /!	Mit (den) besten Grüßen Mit herzlichen Grüßen Herzliche Grüße / Liebe Grüße / Viele Grüße Herzlich(st) Tschüs / Tschüss / Ciao / Bis bald / Servus
	Elfogadható elköszönés
	Mit vielen Grüßen Vielen Dank Ich danke Ihnen im Voraus Mit Hochachtung Hochachtungsvoll Wir antworten auf alle Briefe

Az aláírás akkor helyes, ha az elköszönés alatti sorban van. Néhány példa a helyes aláírásra:

Péter Szabó / Szabó Péter
Péter / Klasse 10 D

Amennyiben az aláírás egy sorban van az elköszönéssel, akkor elfogadhatónak minősül. Nem elfogadható az aláírás abban az esetben, ha ellentmond a levél tartalmának és/vagy hangnemének.

Az **internetes bejegyzések** (fórum- vagy blogbejegyzések) olyan modern írásbeli interaktív közlésformát képviselnek, melynek a formai jegyeire nem vonatkozik kötelező előírás. A valós gyakorlatnak megfelelően előfordulhatnak megszólítással, aláírással, megszólítás nélkül, aláírás nélkül. Nem kell pontot levonni azért, amennyiben a vizsgázó ebben a műfajban nem tesz aláírást. Ez a szempont egyértelműen megjelenik a javítási-értékelési útmutató értékelési skálájában: „Szükség szerint van helyes elköszönés és aláírás”. A szövegalkotás értékelésnél mindig az adott műfaji követelmények ismeretében kell a szempontokat mérlegelni.

Szókincs, kifejezésmód

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- megfelel-e a vizsgázó által használt szókincs a témának, a szituációnak, a szerepnek és a közlési szándéknak,
- megfelel-e a szóhasználat a középszintű érettségi vizsga követelményeinek.

Az egyes hibák súlyozása annak alapján történik, hogy milyen mértékben nehezítik a megértést. Értelemzavaró hibának az számít, ha a mondat/szövegrész tartalma csak újraolvasás után érthető, azaz anyanyelvi olvasó csak nehezen vagy egyáltalán nem értené meg a mondanivalót.

A nyelvi hibákat az értékelés során csak egyszer szabad figyelembe venni, azaz a hiba jellegétől függően vagy a *Szókincs, kifejezésmód* vagy a *Nyelvtan, helyesírás* szempontnál. Amennyiben például a vizsgázó egy szót nem megfelelően használ (pl. a „bringen“ ige helyett a „holen“ igét), ezt a hibát csak a *Szókincs, kifejezésmód* szempontnál lehet értékelni. Ha a

---

vizsgáló egy elöljárószót helytelen vonzattal használ (pl. „um+Dativ”), ezt a hibát csak a *Nyelvtan, helyesírás* szempontnál lehet értékelni.

Azoknál az értelemzavaró hibáknál, amelyek következtében egy-egy mondatrész vagy mondat mondanivalója válik érthetlenné, és amelyeknél a hiba komplexitása miatt nem lehet eldönteni, hogy lexikai vagy nyelvtani hibáról van-e szó, az egyszeri értékelés elve nem érvényes. Az ilyen típusú hibákat tehát mindkét szempontnál értékelni kell.

E szempont értékelésénél az elköszönés hibáit is figyelembe kell venni.

Nyelvtan, helyesírás

E szemponton belül azt értékeljük, hogy megfelel-e a vizsgáló által létrehozott szöveg a mondattan, az alaktan és a helyesírás normáinak. Az egyes hibák súlyozása annak alapján történik, hogy milyen mértékben nehezítik a megértést. A további részletes útmutatást lásd a *Szókincs, kifejezésmód* szempontnál.

Értékelési skála (1. feladat)

Az értékelési skála gyakorlati alkalmazását „Az értékelési szempontok részletes kifejtése” magyarázza bővebben.

Tartalom

4 pont	3-2 pont	1 pont	0 pont
A vizsgázó mindhárom irányító szempontot megfelelően kidolgozta. A vizsgázó a kommunikációs célokat megfelelően valósította meg.	A vizsgázó két irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, a harmadikat pedig csak részben vagy egyáltalán nem. A vizsgázó a kommunikációs célokat többnyire megfelelően valósította meg.	A vizsgázó csak egy irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, a többit pedig csak részben vagy egyáltalán nem. vagy: A vizsgázó mindhárom irányító szempontot csak részben tárgyalta. A vizsgázó a kommunikációs célokat részben valósította meg.	A vizsgázó legfeljebb csak egy vagy két irányító szempontot tárgyalt részben. Alapvető kommunikációs célját nem éri el. vagy: A vizsgázó más témáról írt. vagy: A létrehozott szöveg nagyon rövid (40 szó alatt van).

Szövegalkotás, hangnem, az olvasóban keltett benyomás

4 pont	3-2 pont	1 pont	0 pont
<i>Szövegalkotás:</i> A szöveg felépítése, az irányító szempontok elrendezése logikus. A gondolati tagolás megfelelő: van bevezetés, tárgyalás és befejezés. A mondatok szervesen kapcsolódnak egymáshoz. <i>Hangnem:</i> A szöveg hangneme teljesen megfelel a közlési szándéknak, a címzethez való viszonyoknak, a szövegfajtának. Szükség szerint van helyes elköszönés és aláírás. <i>Benyomás:</i> Az olvasóban a szerző szándékának megfelelő benyomást kelti. (Amennyiben az elköszönés vagy az aláírás nem helyes, illetve egyik vagy mindkettő hiányzik, 3 pont adható.)	<i>Szövegalkotás:</i> A szöveg felépítése, az irányító szempontok elrendezése többnyire logikus. A vizsgázó törekszik a gondolati tagolásra: van bevezetés vagy befejezés. A mondatok többnyire szervesen kapcsolódnak egymáshoz. <i>Hangnem:</i> A szöveg hangneme nagyjából megfelel a közlési szándéknak, a címzethez való viszonyoknak, a szövegfajtának. Szükség szerint van legalább elfogadható elköszönés és aláírás. <i>Benyomás:</i> Az olvasóban a szerző szándékának nagyjából megfelelő benyomást kelti. (Amennyiben az elköszönés vagy az aláírás nem elfogadható vagy hiányzik, 3 pont helyett 2 pont, 2 pont helyett 1 pont adható.)	<i>Szövegalkotás:</i> A mondanivaló nem mindenütt logikus elrendezésű. A vizsgázó nem törekszik a gondolati tagolásra: hiányzik a bevezetés és a befejezés is. A mondatok több helyen nem kapcsolódnak egymáshoz. <i>Hangnem:</i> A szöveg hangneme néhol következtetlenséget mutat. De szükség szerint van legalább elfogadható elköszönés vagy aláírás. <i>Benyomás:</i> Az olvasóban nem mindig a szerző szándékának megfelelő benyomást kelti. (Amennyiben az elköszönés vagy az aláírás közül egyik sem elfogadható vagy hiányzik, 0 pont adható.)	<i>Szövegalkotás:</i> A szöveg tagolatlan és áttekinthetetlen. Az írásmű izolált mondatok halmazából áll. Az írásmű annyira rövid, hogy szöveggé nem értékelhető. <i>Hangnem:</i> A szöveg hangneme nem megfelelő. A szükséges elköszönés és aláírás egyike sem elfogadható, vagy mindkettő hiányzik. <i>Benyomás:</i> Az olvasóban nem a szerző szándékának megfelelő benyomást kelti.

Szókincs, kifejezés mód

4 pont	3-2 pont	1 pont	0 pont
A szöveget a témának és a közlési szándéknak megfelelő szókincs jellemzi. Néhol nem megfelelő a szóhasználat, ez azonban csak kis mértékben nehezíti a mondanivaló megértését.	A szöveget nagyrészt a témának és a közlési szándéknak megfelelő szókincs jellemzi. Többször nem megfelelő a szóhasználat, ami néha nehezíti a mondanivaló megértését. A szókincs korlátai miatt többször előfordulhat szóismétlés.	A szöveget egyszerű szókincs jellemzi. Sokszor nem megfelelő a szóhasználat, ami helyenként jelentősen megnehezíti és/vagy akadályozza a mondanivaló megértését. Sok a szóismétlés.	A szövegben felhasznált szókincs szegényes. A nem megfelelő szóhasználat több helyen akadályozza a szöveg megértését.

Nyelvtan, helyesírás

4 pont	3-2 pont	1 pont	0 pont
A vizsgázó általában helyesen használja az egyszerű nyelvtani struktúrákat. A szöveg kevés nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hibát tartalmaz, amelyek azonban a megértést nem befolyásolják.	A vizsgázó több hibával használja az egyszerű nyelvtani struktúrákat. A szöveg több nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hibát tartalmaz, amelyek azonban a megértést nem befolyásolják, és/vagy kevés, a megértést nehezítő hiba jellemzi a dolgot.	A vizsgázó csak a legegyszerűbb nyelvtani struktúrákat használja. A szöveg sok olyan nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hibát tartalmaz, amelyek a megértést nem befolyásolják, valamint több, a megértést jelentősen nehezítő nyelvi hiba fordul elő benne.	A szöveg a nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hibák miatt nem érthető.

Második feladat

Összefoglaló táblázat az értékelési szempontokról:

Értékelési szempontok	Pontszám
Tartalom	5 pont
Szövegalkotás, hangnem, az olvasóban keltett benyomás	4 pont
Szókincs, kifejezésmód	4 pont
Nyelvtan, helyesírás	4 pont
Összesen	17 pont

Amennyiben a dolgozat a Tartalom szempont alapján 0 pontos, akkor a többi értékelési szempont pontszáma is 0 pont.

Az értékelési szempontok részletes kifejtése

Tartalom

A szempont részletes kifejtése lényegében megegyezik az első feladat *Tartalom* szempontjánál leírtakkal.

E szemponton belül azt értékeljük, hogy a vizsgázó

- hány irányító szempontra tért ki, és megfelelően tárgyalta-e azokat,
- hogyan valósította meg a kommunikációs célt/célokat.

Egy adott irányító szempont tárgyalása akkor tekinthető a szintnek megfelelőnek, ha a vizsgázó kitér a megadott szempontra, mondatai minden lényeges információt tartalmaznak, és ismétlésektől mentesek. Amennyiben egy irányító szemponthoz több alpont tartozik, a szempont kifejtése akkor tekinthető megfelelőnek, ha a vizsgázó az összes alpontot tárgyalja. Ha a vizsgázó egy irányító szempontra kitér, de mondatai nem tartalmaznak minden lényeges információt, az adott irányító szempont tárgyalása csak részben megfelelő. Az adott irányító szempont tárgyalása abban az esetben is csak részben megfelelő, ha a vizsgázó anyanyelvi olvasó számára értelmezhetetlen információt ad meg.

Ha egy irányító szempont tárgyalása nyelvi okokból nem érthető, azt a *Tartalom* szempontnál úgy kell értékelni, mintha a vizsgázó nem tért volna ki rá, azaz az adott irányító szempont kifejtése nem megfelelő. Ezt a hibát figyelembe kell venni a nyelvi teljesítmény értékelésekor is, azaz a hiba jellegétől függően a *Szókincs, kifejezésmód* vagy a *Nyelvtan, helyesírás* szempontoknál. A segédanyagból átvett szövegrészek esetében úgy kell eljárni, mint az első feladatnál.

Új, azaz nem megadott szempontok értékelésére nincs lehetőség. A dolgozatot akkor is a megadott szempontok alapján kell értékelni, ha a vizsgázó a megadott témáról nem személyes vonatkozásban, hanem általánosan, de a kommunikációs cél(ok)nak megfelelően ír, vagy önmagáról ír, amikor általánosan kellene fogalmaznia.

Figyelem!

Amennyiben a létrehozott szöveg terjedelme meghaladja a **180** szót, a **Tartalom** szempontnál az adható pontszámból 1 pontot le kell vonni.

Szövegalkotás, hangnem, az olvasóban keltett benyomás

A szempont részletes kifejtése lényegében megegyezik az első feladat *Szövegalkotás, hangnem, az olvasóban keltett benyomás* szempontjánál leírtakkal.

E szemponton belül azt értékeljük, hogy

- logikus-e az irányító szempontok elrendezése és ezáltal a szöveg gondolatmenete,
- megfelelő-e a gondolati tagolás, azaz van-e bevezetés, tárgyalás és befejezés,
- hogyan használja a vizsgázó a szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit (pl. egyszerű kötőszók, névmások).
- a vizsgázó által létrehozott szöveg hangneme és stílusa megfelel-e a címzethez való viszonyoknak, a közlési szándéknak és a szövegfajtának,
- a szöveg az olvasóban a szerző szándékának megfelelő benyomást kelti-e.

E szempontnál a *Tartalom* szemponttól függetlenül kell eljárni, és csak a vizsgázó által tárgyalt szempontok alapján kell megítélni a dolgozat felépítését és gondolatmenetét.

A szövegösszefüggés tartalmi és nyelvi elemeit akkor használja helyesen a vizsgázó, ha törekszik arra, hogy egyszerű kötőszók, névmások, határozószók stb. segítségével valódi szöveget hozzon létre. Amennyiben a vizsgázó minden mondatát azonos módon (pl. az „ich“ személyes névmással) kezdi, nem mondható el az általa létrehozott szövegről, hogy abban a mondatok szervesen kapcsolódnak egymáshoz. Amennyiben a vizsgázó csak azonos szerkezetű egyszerű mondatokat ír, nem kaphatja meg a maximális pontszámot.

A vizsgázó által létrehozott szöveg hangneme, stílusa megfelelő, ha a szövegfajta (hivatalos vagy baráti levél, e-mail, személyes üzenet) jellemzőinek figyelembevételével a szerző a címzethez való feltételezett viszonyának és a közlési szándékának megfelelően fogalmaz. 0 pont jár akkor, ha a vizsgázó nem veszi figyelembe a fentiek szerinti kommunikáció alapszabályait, pl. formális szövegben **csak** tegező mondatokat ír, vagy fordítva: barátnak címzett szövegben a formális magázás szabályait követi.

Itt kell értékelni az adott szövegfajta (levél, e-mail) formai jegyeinek megfelelőségét is. Ha a szövegalkotás és hangnem szempontjai szerint a dolgozat besorolható valamely szintbe, illetve sávba, de a szövegfajta feladat szerint szükséges záró formai jegyek (elköszönés és/vagy aláírás) nem felelnek meg a szintleírásban közölteknek, az összevont szempont szerint a dolgozat egy ponttal kevesebbet ér: 4 pont helyett 3-at, 3 pont helyett 2-t és 2 helyett 1 pontot. Ha a vizsgázó a dolgozatára a szövegszerűség és a gondolatmenet bizonytalanságai ellenére ugyan még 1 pontot kaphatna, de nem elfogadhatóak vagy hiányoznak a záró formai elemek, a megoldás e szerint az összevont szempont szerint csak 0 pontot ér.

Még elfogadható az elköszönés és/vagy az aláírás, ha illeszkedik a közlési helyzethez, az elvárt hangnemet nem sérti, és pontatlanul ugyan, de emlékeztet a szokásos formai jegyekre. A csak nyelvtani vagy helyesírási hibát tartalmazó variációk e szempont értékelésénél helyesnek számítanak.

Az **internetes bejegyzések** (fórum- vagy blogbejegyzések) olyan modern írásbeli interaktív közlésformát képviselnek, melynek a formai jegyeire nem vonatkozik kötelező előírás. A valós gyakorlatnak megfelelően előfordulhatnak megszólítással, aláírással, megszólítás nélkül, aláírás nélkül. Nem kell pontot levonni azért, amennyiben a vizsgázó **ebben a műfajban** nem tesz aláírást. Ez a szempont egyértelműen megjelenik a javítási-értékelési útmutató értékelési skálájában: „*Szükség szerint* van helyes elköszönés és aláírás”. A szövegalkotás értékelésénél mindig az adott műfaji követelmények ismeretében kell a szempontokat mérlegelni.

Nem felel meg a dolgozat az olvasóban keltett benyomás szempontjából, ha a szövegből a szövegfajtának, -típusnak megfelelő elvárt közlési szándék nem derül ki. Amennyiben pl. a

véleményközlést váró feladathoz írt szövegből kimarad a személyes állásfoglalás, erre a szempontra 0 pontot kell adni.

Szókincs, kifejezésmód

A részletes útmutatást lásd az első feladatnál.

Nyelvtan, helyesírás

A részletes útmutatást lásd az első feladatnál.

Értékelési skála (2. feladat)

Az értékelési skála gyakorlati alkalmazását „Az értékelési szempontok részletes kifejtése” magyarázza bővebben.

Tartalom

5 pont	4–3 pont	2–1 pont	0 pont
<p>A vizsgázó négy irányító szempontot dolgozott ki megfelelően.</p> <p>A vizsgázó a kommunikációs célokat megfelelően valósította meg.</p>	<p>A vizsgázó három irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, a negyediket pedig csak részben vagy egyáltalán nem.</p> <p>A vizsgázó a kommunikációs célokat többnyire megfelelően valósította meg.</p>	<p>A vizsgázó két irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, a többit pedig csak részben vagy egyáltalán nem.</p> <p>vagy: A vizsgázó egy irányító szempontot dolgozott ki megfelelően, és van még olyan irányító szempont, amelyet részben tárgyalt.</p> <p>vagy: A vizsgázó legalább három irányító szempontot tárgyalt részben.</p> <p>A kommunikációs célokat részben valósította meg.</p>	<p>A vizsgázó csak egy irányító szempontot dolgozott ki megfelelően és nem tárgyalta a többi szempontot.</p> <p>vagy: A vizsgázó két vagy annál kevesebb irányító szempontot tárgyalt részben.</p> <p>Alapvető kommunikációs célját nem éri el.</p> <p>vagy: A vizsgázó más témáról írt.</p> <p>vagy: A létrehozott szöveg nagyon rövid (50 szó alatt van).</p>

Szövegalkotás, hangnem, az olvasóban keltett benyomás

4 pont	3-2 pont	1 pont	0 pont
<p>Szövegalkotás: A szöveg felépítése, az irányító szempontok elrendezése logikus.</p> <p>A gondolati tagolás megfelelő: van bevezetés, tárgyalás és befejezés.</p> <p>A mondatok szervesen kapcsolódnak egymáshoz.</p> <p>Hangnem: A szöveg hangneme teljesen megfelel a közlési szándéknak, a címzetthez való viszonyoknak, a szövegfajtának.</p> <p>Szükség szerint van helyes elköszönés és aláírás.</p> <p>Benyomás: Az olvasóban a szerző szándékának megfelelő benyomást kelti.</p> <p>(Amennyiben az elköszönés vagy az aláírás nem helyes, illetve egyik vagy mindkettő hiányzik, 3 pont adható.)</p>	<p>Szövegalkotás: A szöveg felépítése, az irányító szempontok elrendezése többnyire logikus.</p> <p>A vizsgázó törekszik a gondolati tagolásra: van bevezetés vagy befejezés.</p> <p>A mondatok többnyire szervesen kapcsolódnak egymáshoz.</p> <p>Hangnem: A szöveg hangneme nagyjából megfelel a közlési szándéknak, a címzetthez való viszonyoknak, a szövegfajtának.</p> <p>Szükség szerint van legalább elfogadható elköszönés és aláírás.</p> <p>Benyomás: Az olvasóban a szerző szándékának nagyjából megfelelő benyomást kelti.</p> <p>(Amennyiben az elköszönés vagy az aláírás nem elfogadható vagy hiányzik, 3 pont helyett 2 pont, 2 pont helyett 1 pont adható.)</p>	<p>Szövegalkotás: A mondanivaló nem mindenütt logikus elrendezésű.</p> <p>A vizsgázó nem törekszik a gondolati tagolásra: hiányzik a bevezetés és a befejezés is.</p> <p>A mondatok több helyen nem kapcsolódnak egymáshoz.</p> <p>Hangnem: A szöveg hangneme néhol következetlenséget mutat.</p> <p>De szükség szerint van legalább elfogadható elköszönés vagy aláírás.</p> <p>Benyomás: Az olvasóban nem mindig a szerző szándékának megfelelő benyomást kelti.</p> <p>(Amennyiben az elköszönés vagy az aláírás közül egyik sem elfogadható vagy hiányzik, 0 pont adható.)</p>	<p>Szövegalkotás: A szöveg tagolatlan és áttekinthetetlen.</p> <p>Az írásmű izolált mondatok halmazából áll.</p> <p>Az írásmű annyira rövid, hogy szöveggént nem értékelhető.</p> <p>Hangnem: A szöveg hangneme nem megfelelő. A szükséges elköszönés és aláírás egyike sem elfogadható, vagy mindkettő hiányzik.</p> <p>Benyomás: Az olvasóban nem a szerző szándékának megfelelő benyomást kelti.</p>

Szókincs, kifejezésmód

4 pont	3-2 pont	1 pont	0 pont
<p>A szöveget a témának és a közlési szándéknak megfelelő szókincs jellemzi.</p> <p>Néhol nem megfelelő a szóhasználat, ez azonban csak kis mértékben nehezíti a mondanivaló megértését.</p>	<p>A szöveget nagyrészt a témának és a közlési szándéknak megfelelő szókincs jellemzi.</p> <p>Többször nem megfelelő a szóhasználat, ami néha nehezíti a mondanivaló megértését.</p> <p>A szókincs korlátai miatt többször előfordulhat szóismétlés.</p>	<p>A szöveget egyszerű szókincs jellemzi.</p> <p>Sokszor nem megfelelő a szóhasználat, ami helyenként jelentősen nehezíti és/vagy akadályozza a mondanivaló megértését.</p> <p>Sok a szóismétlés.</p>	<p>A szövegben felhasznált szókincs szegényes.</p> <p>A nem megfelelő szóhasználat több helyen akadályozza a szöveg megértését.</p>

Nyelvtan, helyesírás

4 pont	3-2 pont	1 pont	0 pont
<p>A vizsgázó általában helyesen használja az egyszerű nyelvtani struktúrákat.</p> <p>A szöveg kevés nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hibát tartalmaz, amelyek azonban a megértést nem befolyásolják.</p>	<p>A vizsgázó több hibával használja az egyszerű nyelvtani struktúrákat.</p> <p>A szöveg több nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hibát tartalmaz, amelyek azonban a megértést nem befolyásolják, és/vagy kevés, a megértést nehezítő hiba jellemzi a dolgot.</p>	<p>A vizsgázó csak a legegyszerűbb nyelvtani struktúrákat használja.</p> <p>A szöveg sok olyan nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hibát tartalmaz, amelyek a megértést nem befolyásolják, valamint több, a megértést jelentősen nehezítő nyelvi hiba fordul elő benne.</p>	<p>A szöveg a nyelvi (mondattan, alaktan, helyesírás) hibák miatt nem érthető.</p>

Ajánlott jelrendszer

Mindkét feladatban:

Az áttekinthetőség érdekében érdemes az egyes szempontokhoz tartozó jeleket egy-egy oszlopban egymás alá írni.

Tartalom

A tartalmi szempontok teljesítését a lap jobb oldalán található sávban kell jelölni a szempont sorszámának megadásával:

- ④ (bekarikázott szám) = teljesített tartalmi szempont,
- √3 (hiányjel + szám) = nem tárgyalt vagy nyelvi okból nem érthető tartalmi szempont,
- 2– (szám + mínuszjel) = érintett, de nem megfelelően kifejtett tartalmi szempont.

Szövegalkotás, hangnem, az olvasóban keltett benyomás

Csak a szükséges formai jegyeket kell a lap jobb oldalán található sávban jelölni a következő betűkkel:

Köszönés = K

Aláírás = A

A teljesítés minőségét a következő módon jelöljük:

- Ⓚ (bekarikázott betű) = az adott formai jegy teljesítése helyes,
- √A (hiányjel + betű) = hiányzik vagy nem elfogadható az adott formai jegy,
- K– (betű + mínuszjel) = az adott formai jegy elfogadható.

Szókincs, kifejezésmód

A hibákat a lap jobb oldalán található sávban jelöljük a következő betűkkel:

L = lexikai hiba,

ÉL = értelemzavaró lexikai hiba,

É = értelemzavaró hiba, amely következtében egy-egy mondatrész vagy mondat mondanivalója válik érthetelenné, és amelynél a hiba komplexitása miatt nem lehet eldönteni, hogy lexikai vagy nyelvtani hibáról van-e szó.

A szövegben a következő jeleket használjuk:

aláhúzás hullámvonallal = lexikai hiba,

~~~~~

aláhúzás hullámvonallal + i = ismétlődő lexikai hiba.

~~~~~ i

Az ismétlődő hibákat nem kell jelölni a javító sávban.

Nyelvtan, helyesírás

A hibákat a lap jobb oldalán található sávban jelöljük a következő betűkkel:

G = nyelvtani (grammatikai) hiba,

ÉG = értelemzavaró nyelvtani hiba,

É = értelemzavaró hiba, amely következtében egy-egy mondatrész vagy mondat mondanivalója válik érthetlenné, és amelynél a hiba komplexitása miatt nem lehet eldönteni, hogy lexikai vagy nyelvtani hibáról van-e szó,

H = helyesírási hiba.

A szövegben használt jelek:

aláhúzás = nyelvtani vagy helyesírási hiba,

√ (hiányjel) = hiányzik egy szó,

nyíl → szórendi hiba,

aláhúzás + i = ismétlődő hiba.

Az ismétlődő hibákat nem jelöljük a javító sávban.

Források:

A feladatlap bázisszövegei az eredeti forrásszövegek módosításával (rövidítésével, nyelvtani egyszerűsítésével), de az eredeti szöveg integritásának megtartása mellett jöttek létre. Az eredeti szövegek forrása (utolsó letöltés dátuma 2023. 09. 08.):

1. <https://museenkoeln.de/portal/Roemisch-Germanisches-Museum>
2. <https://www.umweltbundesamt.de/themen/verkehr-laerm/nachhaltige-mobilitaet/die-stadt-fuer-morgen/wie-wollen-wir-leben-bildungsmaterial-zur-stadt-der>